

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ
ФАКУЛТЕТ „ЗДРАВНИ ГРИЖИ“

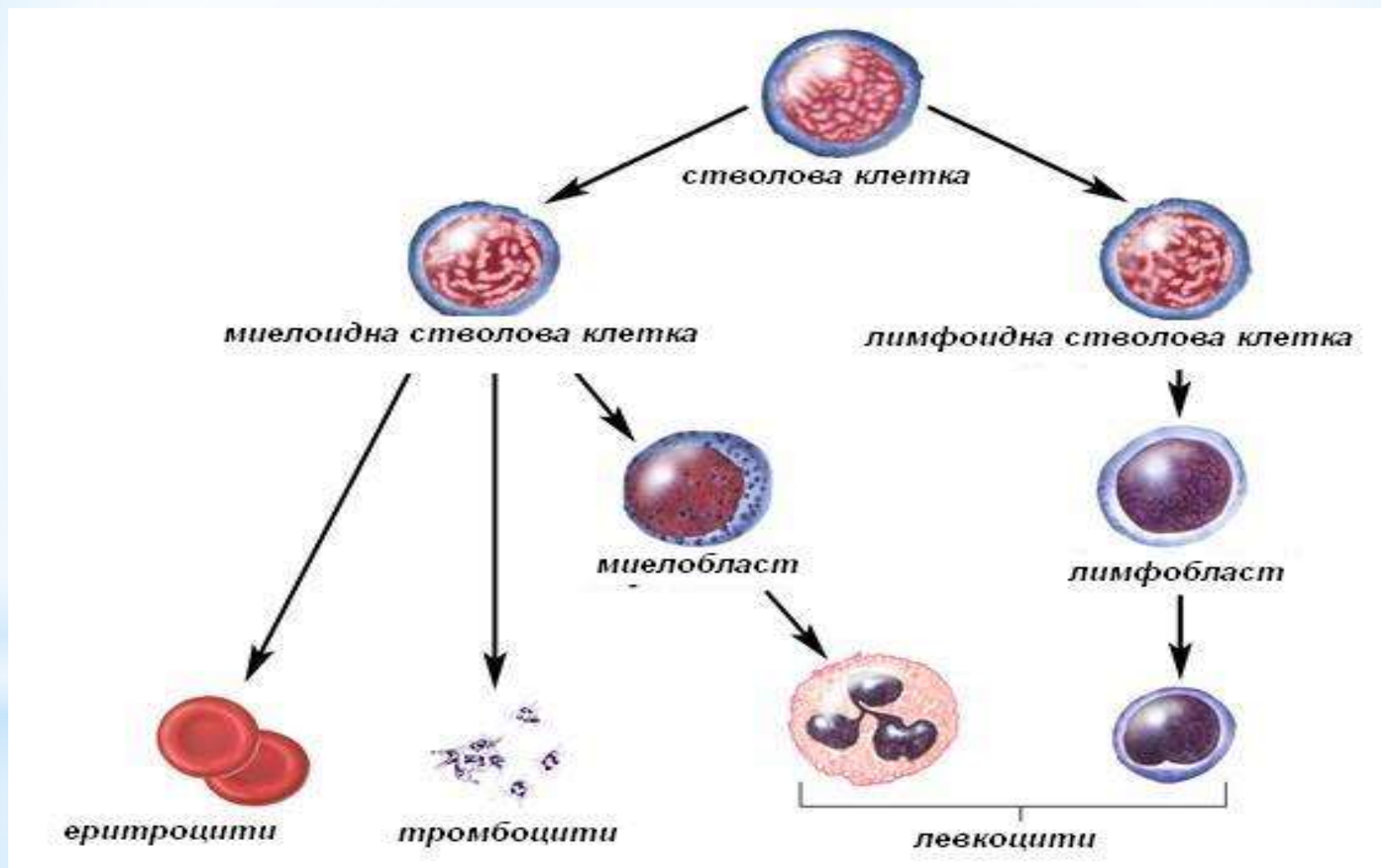
КАТЕДРА "Клинична лаборатория, клинична имунология и алергология"

Лекция № 5

**Хематологични изследвания.
Лабораторна диагностика при
някои заболявания на белия
кръвен ред.**

Проф. д-р А. Русева

ХЕМОПОЕЗА

*Инфекциозна мононуклеоза

* Какво представлява болестта инфекциозна мононуклеоза (ИМ)?

- * ИМ е често срещано вирусно заболяване, което се характеризира с висока температура, главоболие, отпадналост, загуба на апетит, възпаление на гърлото и увеличени лимфни възли.
- * Възпалението на гърлото е най-честото оплакване и обикновено протича като катарална ангина с хиперемирани и оточни сливици, по мекото небце може да има точковидни кръвоизливи.
- * Болестта често е наричана "жлезна треска" поради подуването на лимфните възли в цялото тяло, придружено от висока температура.

* Какво представлява болестта ИМ?

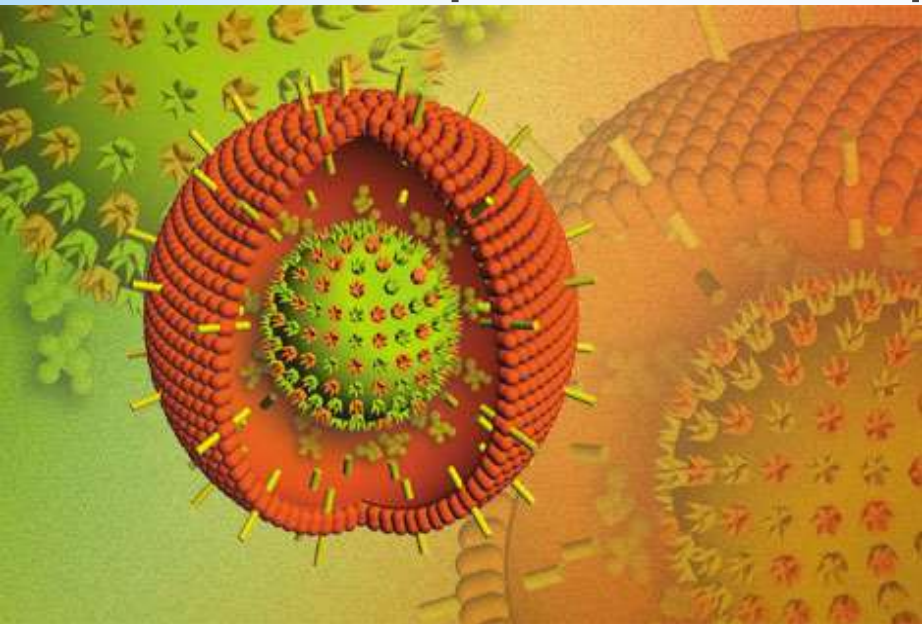
* Инфекциозната мононуклеоза е известна и като "болест на целувката", поради честия механизъм на предаване чрез слюнката при млади хора.

инфекция

- * Епщайн - Бар вирусът (EBV) е основният причинител на ИМ, а също така на лимфом на Бъркит и назофарингеален карцином.
- * Разпространен е по целия свят, като 80 -90% от всички възрастни са инфектирани с него.

EBV може да причини постоянна латентна инфекция, която може да бъде реактивирана при имуносупресия.

ЕВ ЯМО ДРУГИ ВИРУСИ

Симптоми	EBV	CMV	Hepatitis	Toxo.	HIV
Възпалено гърло	+++	-	-	+	+
Лимфаденопатия	+++	+	+	+++	++
Лимфоидни клетки	+++	+++	++	++	+

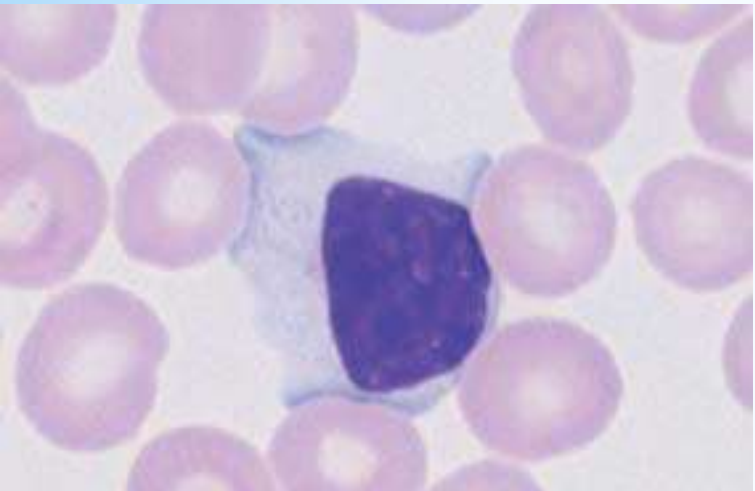
Лабораторни изследвания

- * Налице е умерена левкоцитоза $10-20 \times 10^9/l$.
- * В ДКК над 50 % са лимфоцити, като над 12% са реактивни лимфоцити.
- * В около 50% от случаите има тромбоцитопения.
- * Серумните трансаминази и алкалната фосфатаза могат да се повишат 2-3 пъти (засягане на ЧД).
- * Чрез реакцията на Paul-Bunell се доказват хетерофилни антитела. Счита се за положителна при титър над 1:80. Позитивира се след първата седмица и остава (+) до 1 година след оздравяване

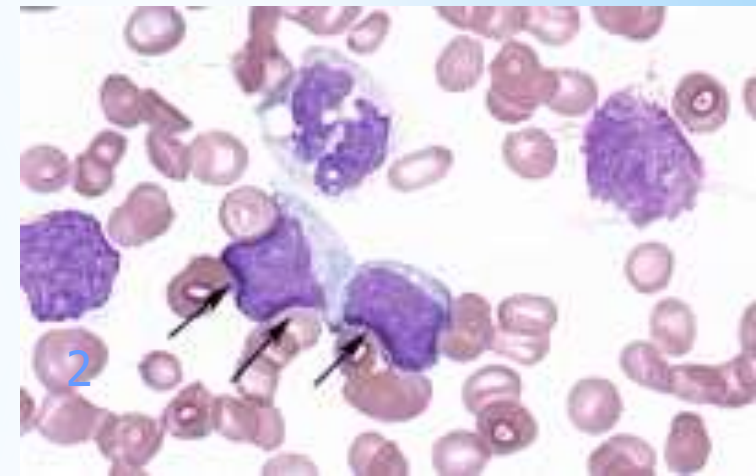

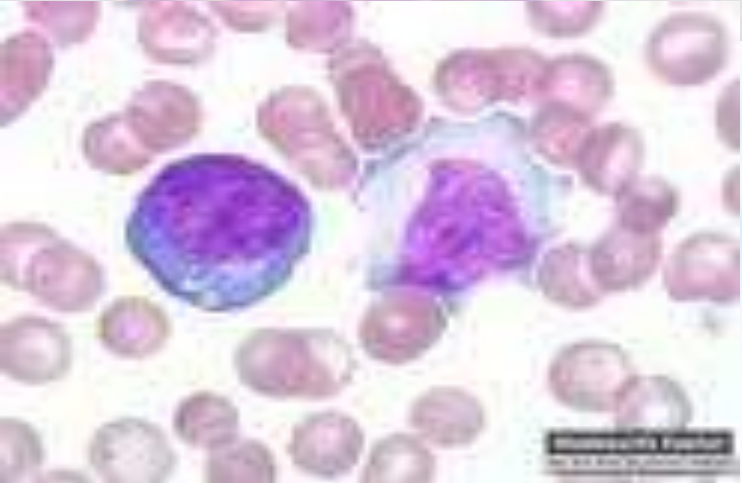
EBV-ассоциированные лимфоциты (1,2,3) EBV инфекция

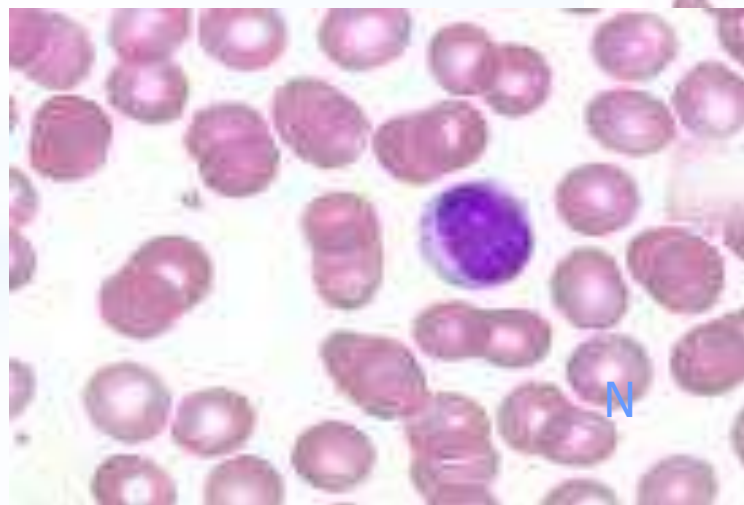
1

2

3

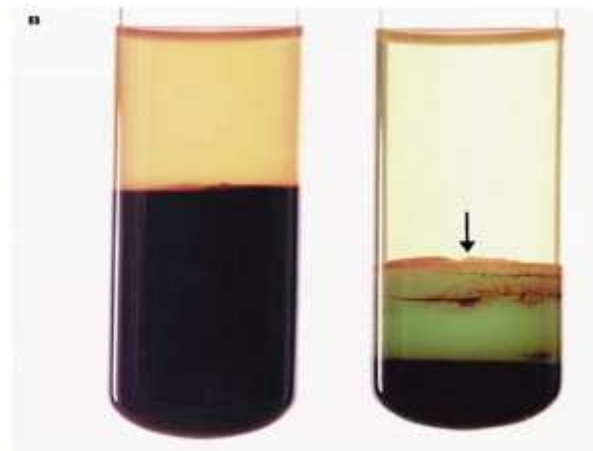
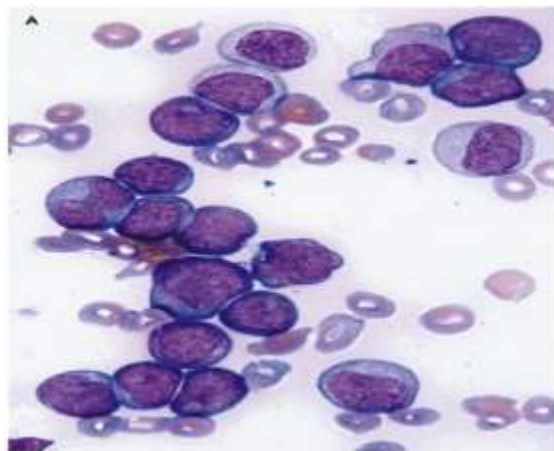
N

* Протичане и прогноза

- * Прогнозата е благоприятна.
- * В повечето случаи симптомите отзвучават за 2 до 4 седмици.
- * Остатъчна лимфоцитоза може да има до 3-6 м.
- * Около 20%-80% от пациентите с ИМ могат в продължение на години да секретират EBV в слюнката поради периодично реактивиране.

- * Левкемията е неопластично заболяване с произход от костния мозък.
- * Левкемия в буквален превод означава "бяла кръв". Среца се с различна честота във всички възрастови групи. При децата е най-честото онкологично заболяване.

Левкемиите при човека се разделят на две групи: остри и хронични.

* Острите биват:

✓ лимфобластна (най-честа форма при деца)

✓ миелобластна.

* Хроничните биват:

✓ миелоцитарна

✓ лимфоцитарна.

Левкемия

Определение:

Злокачествено хемопоеетично заболяване,
резултат от неконтролирана пролиферация на
една или повече клетъчни линии, чиято
матурация спира на незрял етап.

Диагноза: **Остра левкемия**

Поставя се по наличието на повече от 30%
бласти в костния мозък. (Норма - до 5%)

* Остра левкемия

Лабораторни изследвания

- * анемия
- * тромбоцитопения
- * броят на левкоцитите може да бъде $\uparrow$, N, $\downarrow$.
- * бластни клетки и hiatus leucaemicus (има само бласти и малко зрели гранулоцити, липсват междинни форми)
- * СУЕ е винаги повишена.
- * често са повишени ЛДХ и пикочната киселина
- * при инфилтрация на черния дроб се позитивират чернодробните проби, при костни лезии се повишава Са и АФ

*ХМЛ

- *Среща се най-често в средна възраст - пик: 65-75 г.
- *ХМЛ се дължи на злокачествено израждане на плурипотентната стволова клетка. Настъпва моноклонална пролиферация на клетки от гранулоцитната редица при запазено зреене. Произведените в излишък гранулоцити са функционално активни (за разлика от незрелите бластни клетки при остра левкемия).

* При 95% от болните с ХМЛ се установява променена 22-ра хромозома (наречена Филадельфийска (Ph)). Нарушението в генома на левкемичната стволова клетка след години довежда до пълно преобладаване на този клетъчен клон над нормалната хемопоеза и до клинична изява на болестта.

* ХМЛ

Характеризира се с бавно начало и стадийност в протичането:

1. **хронична фаза**- бласти и промиелоцити в КМ под 5%.
2. **фаза на акцелерация**- бласти и промиелоцити в КМ от ^{*}5% до 30%.
3. **бластна криза**- бласти и промиелоцити в КМ над 30%.

* ДД на ХМЛ

ХМЛ

- * WBC над $50 \times 10^9 / \text{л}$
- * Увеличен % Eo и Ba.
- * Олевяване до миелобласт.
- * Силно ↓ ГАФ
- * Тромбоцитопения или тромбоцитоза над $1000 \times 10^9 / \text{л}$.
- * Ph (+)

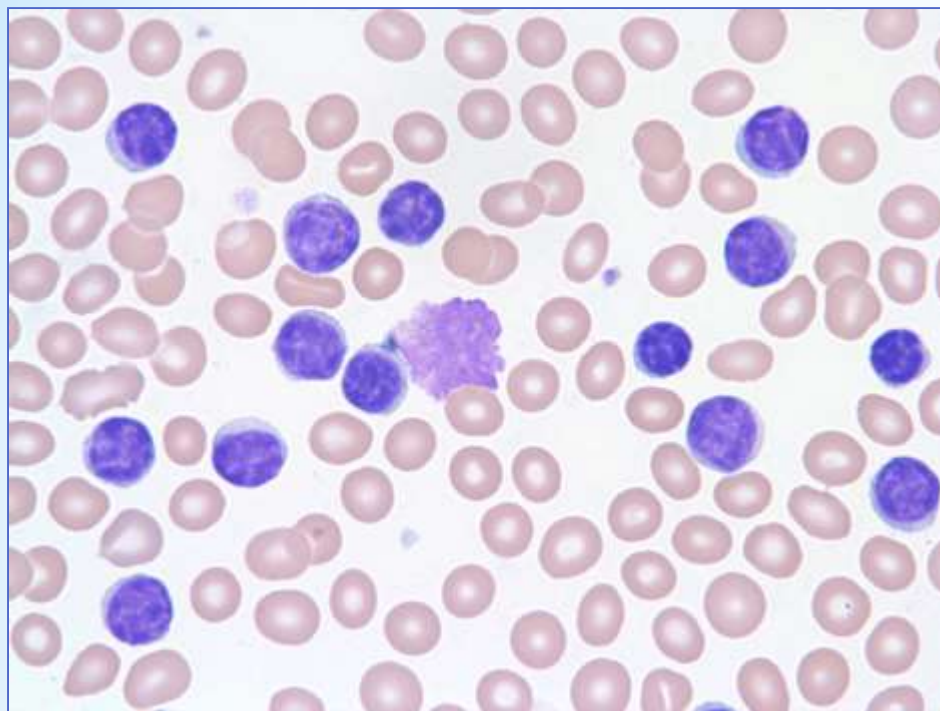
Левкемоидна реакция

- * WBC до $20-50 \times 10^9 / \text{л}$
- * Eo и Ba в р.ст.
- * Олевяване до миелоцит (рядко до миелобласт)
- * ↑ ГАФ
- * Тромбоцити-обикновено в р. ст.
- * Ph (-)

- * Характеризира се със системна необратима пролиферация на клетките от лимфната редица в костния мозък, циркулиращата кръв и лимфните тъкани.
- * Рискът за развитие на ХЛЛ се увеличава с увеличаване на възрастта и е по-висок при мъже.
- * Средна възраст на изява- 72 год.

ХЛЛ

- * Най-характерна находка е левкоцитозата с абсолютна лимфоцитоза. Левкоцитите са обикновено силно повишени- до $100-200 \times 10^9 / \text{л}$.
- * Критерии за поставяне на диагнозата ХЛЛ са характерна морфология и имунотип на лимфоцитите и персистирането на моноклонална В-клетъчна лимфоцитоза над $5 \times 10^9 / \text{л}$ за период от 3 месеца.

* Злокачественните лимфоцити са привидно зрели, моноклонални по произход и функционално некомпетентни.

* Гумпрехтови сенки от разрушени лимфоцити поради лесната им ранимост.

ХДЛ

* Мултиплен миелом

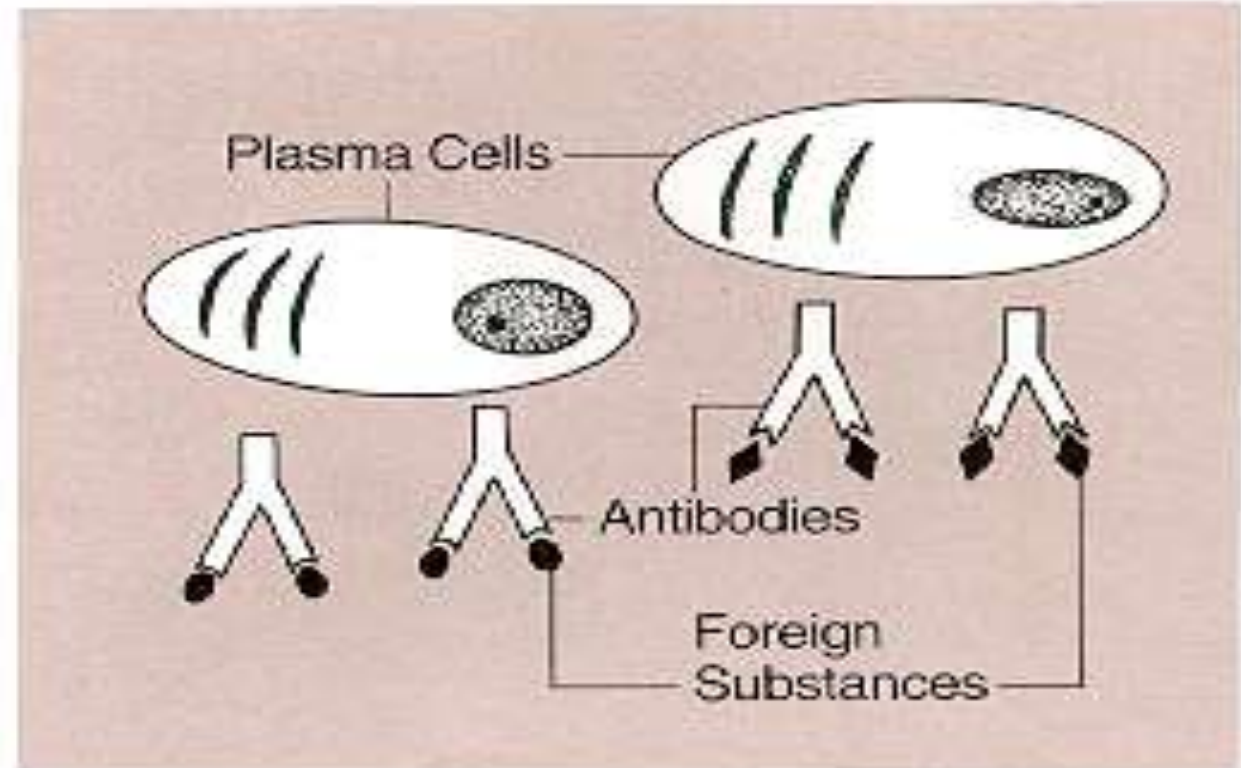
Определение:

Злокачествено заболяване, което се характеризира с абнормна пролиферация на плазматични клетки, способни да произвеждат моноклонален имуноглобулин (М протеин). Той се открива в 99% от случаите в серум и/или урина. 1% от случаите са несекреторни миеломи.

Честота:

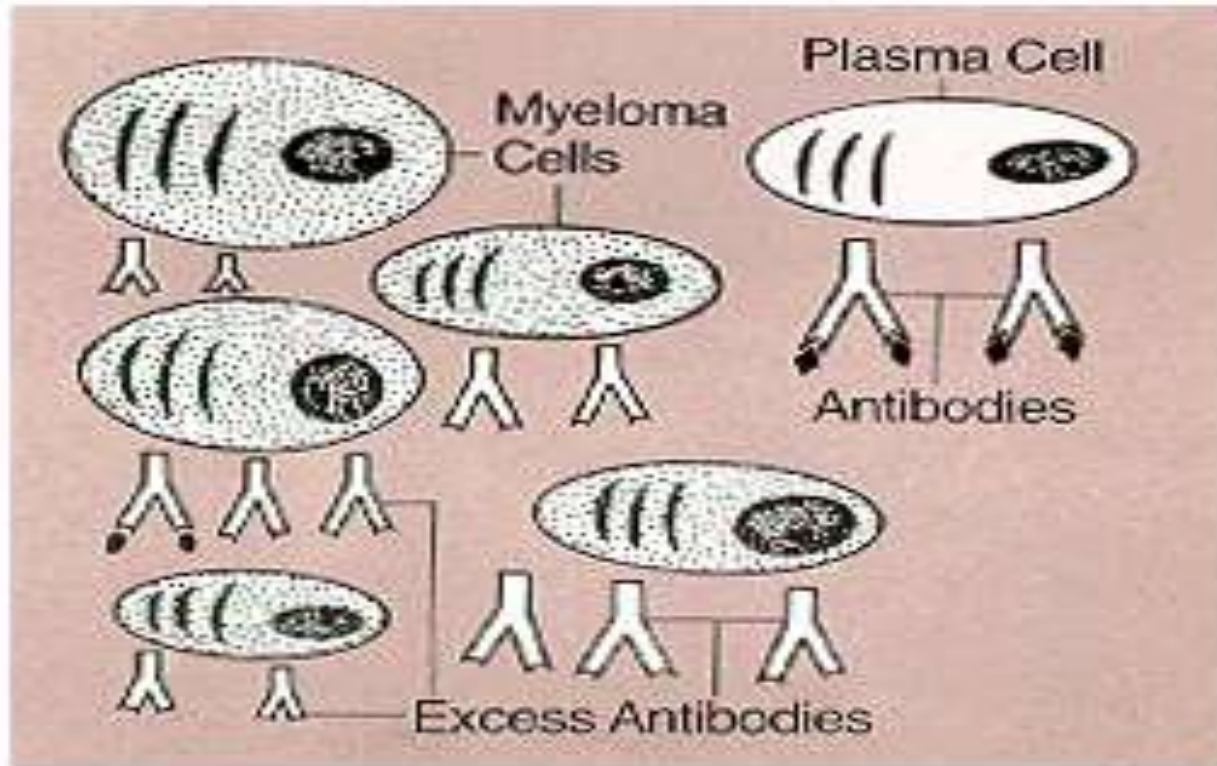
По-често при възрастни, по-често при мъже

* Нормално плазматичните клетки в КМ са
<5%

Plasma cells produce proteins called antibodies. Antibodies attach to foreign substances to fight infection and disease.

* Миеломни клетки

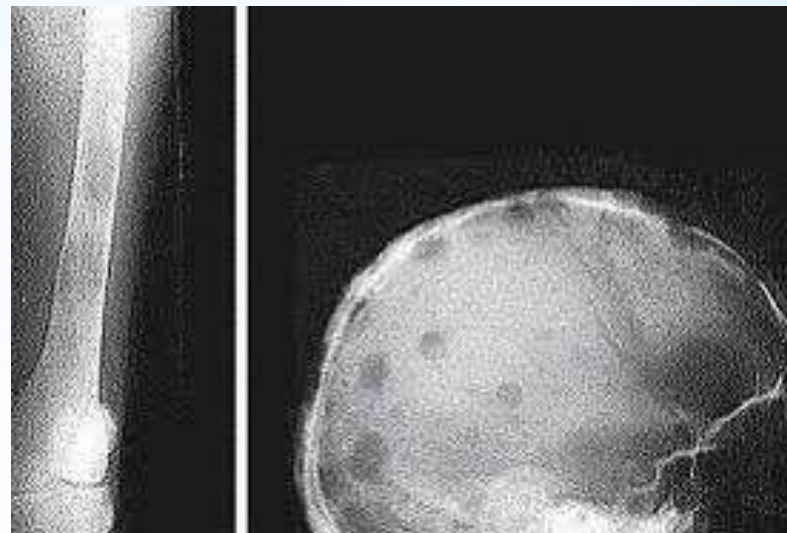

In multiple myeloma, the body makes too many plasma cells (myeloma cells). These cells produce antibodies that the body does not need.

* Мултиплен миелом

- * Клинично-лабораторни изследвания на кръв и урина
- * Изследване на костен мозък
- * Ренгенографии
- * Магнитен резонанс (MRI)
- * Компютърна томография (СТ)

- Анемия
- Лесна уморяемост
- Болка по костите
- Костни фрактури
- Често повтарящи се инфекции
- Загуба на тегло

* Диагностични тестове

Тест	Миелом
СВС +Diff	↓Hb, ↓WBC, ↓PLT, 40-55% Ly ;
СУЕ	≥100 мм/ч
Серум	↑↑ TP , ↓Alb, ↑Creat, ↑ Ca, ↑ Uric acid.
Серумна ЕФ	M-protein , хипогамаглобулинемия
В-2- микроглобулин (ТМ)	↑ в съответствие с туморната маса
С-реактивен протеин	↑ (маркер за миеломния разтеж)
ЕФ на 24-часова урина	моноклонален протеин: Bence-Jones
КМ биопсия	Плазматични клетки над 10%,N-до1%
Ренгенография на скелет	Остеолотични огнища, остеопороза

* Мултиплен миелом - натривка от периферна кръв

- * Монетни стълбове от еритроцити
- * Еритробласти (късен стадий)
- * Неутропения (късен стадий)
- * Плазмоцитоидни лимфоцити

* Мултиплен миелом - КОСТЕН МОЗЪК

- * Увеличен брой плазматични клетки (>10%, норма - до 1%).
- * Повишена честота на митозите и на дву-и три ядрените плазматични клетки.
- * Цитоплазмата може да съдържа вакуоли, хиалинни капки.
- * Намират се клетки с пурпурно-червена цитоплазма (“пламтящи” клетки)
- * Налице е изразен клетъчен полимирфизъм.

* Показатели с лоша прогноза при ММ

- * Хемоглобин под 85 г/л.
- * Хиперкалциемия.
- * Високи нива на М-протеин
- * Нарушена функция на бъбреците.
- * Висок пролиферативен индекс на плазматичните клетки.
- * Високи нива на β -2-микроглобулин (>6 мг/мл)